No. 2239 Zaterdag 4 December 1926. 43ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.-- bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Reorganisatie der Politie.

De pas verschenen ontwerp-verordening tot reorganisatie der politie gaat vergezeld van de volgende MEMORIE VAN TOELICHTING

Daar door Uwen Raad ad art. 23 in het voorloopig verslag op de ontwerp-begrooting 1927 is gevraagd om een suppletoire begrooting, waarin volledige gegevens worden verstrekt, die Uwen Raad in staat zullen stellen zich een oordeel te vormen over de gedachte maatregelen en bezoldigingen, verband houdende met de voorgenomen politie-organisatie, wordt door ondergeteekeude deze ontwerp suppletoire begrooting ingediend.

De Minister van Koloniën is van oordeel, dat de uitgaaf voor politie-woningen beter uit gelden, door een leening te verkrijgen, ware te bestrijden. Mochten de middelen voldoende meer opbrengen om een batig saldo te laten, dan zal niet tot het leenen van gelden behoeven te worden overgegaan.

Samenstelling.

Aan de militaire bezetting zal na de reorganisatie met vertrouwen zoowel de taak van de thans bestaande burgerpolitie als die van het tegenwoordige garnizoen moeten kunnen worden opgedragen. De sterkte van deze bezetting zal dus zoodanig moeten zijn, dat de goede gang van zaken bij den politiedienst gewaarborgd en het beheerschen van den inwendigen toestand, ook bij ernstige rustverstoringen, onder alle omstandigheden volstrekt verzekerd is, welke beide eischen ook de lijn aangeven, waarin het personeel zal worden afgericht en opgeleid. De reorganisatie bedoelt te brengen een militair politiekorps, bestaande uit uitstekend geoefende en gedisciplineerde soldaten, die tevens kalm, zakelijk, deskundig en zonder aanzien des persoons zullen kunnen optreden bij de uitoefening van den politiedienst en die zoowel individueel als in grooter verband, desnoodig, een juist en gepast gebruik van hunne wapenen zullen kunnen maken.

Omdat in dien naam de dubbele taak duidelijk tot uiting komt, zal het korps den naam dragen van „Politietroepen".

De samenstelling van het korps zal zijn als hieronder aangegeven:

1 Kapitein
2 Luitenants
1 Adj. Onderoff. of Sergt. Majoor administrateur
1 Sergeant of Sergt. Majoor Staf-hoornblazer
4 Sergeanten-majoor instructeur
1 Fourier
1 Sergeant onderwijzer
1 Sergeant-geweermaker
16 Sergeanten
20 Brigadiers
100 fuseliers waarvan 20 speciaal voor werkdiensten zijn bestemd
1 burgerkleermaker.

Het ligt in de bedoeling dat aanvankelijk de burgerpolitie slechts in het stadsdistrict wordt opgeheven; zoodra met grond mag worden aangenomen, dat aldaar de veiligheid van personen en goederen naar behooren is verzekerd, zal het aantal in Willemstad dienstdoende hoofden worden verminderd, om geleidelijk de politiedienst in geheel Curaçao door Politietroepen te doen overnemen, zonder dat zulks extra-kosten met zich brengt. Op den duur zal dus het aantal in het Stadsdistrict dienstdoende politie-militairen geleidelijk worden verminderd, doch in den beginne zal eene, in verhouding tot het zielenaantal, te sterke politiemacht in Willemstad goed werk kunnen doen.

De Politietroepen zullen worden ingedeeld in 4 Brigades, die politiedienst zullen doen in een wekelijks omwisselend drieploegenstelsel, waarbij de vierde brigade voor militaire oefeningen, politioneele opleiding en als reserve ter beschikking blijft, maar tevens ingezet kan worden bij abnormale drukte, ongeregeldheden, dienst op spitsuren enz.

Voor stad en haven zijn dus voorloopig ten allen tijde direct beschikbaar 1 sergeant-majoor, 4 sergeanten, 5 brigadiers en 20 fusiliers, gesteund door een reserve; toch zal er voldoende ruimte blijven allen zoowel in militairen als in politioneelen zin voortgezet op te leiden.

Bezoldiging.

Bij de aanneming van personeel voor de Politietroepen moet selectie worden toegepast, omdat dit personeel aan redelijke eischen van bevattelijkheid zal moeten voldoen, maar bovenal betrouwbaar moet zijn. De militaire inkomsten zullen van dien aard moeten zijn, dat drukke, inspannende en niet steeds ongevaarlijke diensten naar behooren worden vergolden. Maar ook eischt de hooge levensstandaard op Curaçao een goede bezoldiging, wat te meer spreekt, indien in aanmerking wordt genomen, dat zoowel het maken van schulden als het hebben van bijverdiensten voor den politiemilitair ondulbaar zijn, wil er althans niet slechts in schijn sprake zijn van een onafhankelijke politie. Bovendien moeten goede krachten gaarne in het Korps komen, want vooral van het kader zal zeer veel worden geëischt, omdat, naast hun dagelijkschen drukken dienst, tijd zal moeten worden besteed aan zelfstudie.

In beginsel worden allen bezoldigd volgens de bezoldigingsschalen zooals deze zijn of nader zullen worden vastgesteld voor de militairen van de infanterie van het leger in Nederlandsch-Indië, terwijl de overige in de Indische militaire Bezoldigingsregeling voorkomende bepalingen mede van toepassing zullen zijn.

De op dezen grondslag verkregen militaire inkomsten zijn echter te gering om aan redelijke eischen voldoend personeel in het Korps te brengen of te houden, waarom aan alle politiemilitairen een toelage zal worden toegekend, loopende van f 0,75 tot f 2,— per dag en afhankelijk van ijver, plichtsbetrachting en studiezin.

Het bezit van in te stellen diploma's brengt een verhooging der toelage met zich, en daar geen der diploma's zal worden toegekend zonder dat met gunstigen uitslag een examen is afgelegd, wordt de politiemilitair, die zijne inkomsten wenscht te verhoogen, tot zelfontwikkeling gedwongen.

Buitengewone diensten worden niet extra vergoed. Het militaire karakter der Politietroepen brengt met zich, dat ten allen tijde over het personeel kan worden beschikt; in gewone omstandigheden wordt de normale dienstregeling gevolgd, doch indien buitengewone omstandigheden dwingen tot buitengewone dienstprestaties, behoort hieraan door den militair niet het recht te worden ontleend tot extra-betaling.

Voorzoover diensten, ten behoeve van particulieren verricht, door dezen moeten worden betaald, zal door den Commandant aan dit bedrag een nadere bestemming worden gegeven.

Opgemerkt wordt nog, dat een behoorlijke betaling van het personeel vermindering der sterkte tengevolge heeft, omdat de hoedanigheid kan worden opgevoerd.

Dienstneming.

Voor plaatsing bij de Politietroepen komen in de eerste plaats in aanmerking militairen, behoorende tot het garnizoen, voorzoover zij daartoe geschikt en genegen zijn, daarna burgeragenten, die voor overgang geschikt worden geoordeeld en in militairen dienst wenschen te treden, zoomede aan te werven personeel uit de burgermaatschappij, bij voorkeur voorheen in militairen dienst geweest zijnde. In het algemeen worden slechts aangenomen, mannen die kunnen worden gevormd tot vlotte, sterke en gezonde militairen van voldoend bevattingsvermogen, gunstig uiterlijk, goede houding, rustig en van een gunstig karakter. Het is ongewenscht thans in Curaçao dienenden uit te sluiten enkel omdat zij gehuwd zijn, doch overigens zal uitsluitend aanneming van ongehuwd geschieden. Aanneming geschiedt op een proefverband van 5 maanden, waarna zal worden beslist of de gegadigde al dan niet tot eene definitieve verbintenis van 5 jaren zal worden toegelaten. De proeftijd wordt in Curaçao uitgediend bij de Politietroepen te Willemstad en in Nederland bij een der companiën Politietroepen aldaar. Voor de thans bij garnizoen en burgerpolitie dienenden zal een uitzondering worden gemaakt en kunnen bedoelde personen, zonder proeftijd dadelijk tot eene definitieve verbintenis worden toegelaten, mits zij in militairen en politioneel zin voldoen of voldoende zijn geoordeeld.

Gedurende den proeftijd geniet de voorloopig aangenomene boven zijn militaire bezoldiging eene dagelijksche toelage van f. 0,75 die bij het aangaan van het definitief contract, hetgeen niet zal geschieden zonder dat hij zal hebben voldaan aan een examen, wordt verhoogd tot f 1,—

Afvloeiing.

Maatregelen zijn getroffen om militairen, die niet geschikt of genegen zijn voor overgang naar de Politietroepen, geleidelijk te doen afvloeien, voorzoover er althans voor hen geen plaats is bij de voor werkdiensten bestemde militairen.

Burgeragenten in vasten dienst, ongeschikt of ongenegen om in militairen dienst te treden, zullen voor zoover zij niet pensioenrijp zijn, op wachtgeld worden gesteld of buiten het stadsdistrict werkzaam worden gesteld en wel bij voorkeur op een der andere eilanden, omdat aldaar de politiedienst het laatst door de Politietroepen wordt overgenomen. Tijdelijke agenten kunnen uit den dienst worden ontslagen; de opzeggingstermijn zal verband houden met het tijdstip van overname van den politiedienst door de Politietroepen in Willemstad.

Bewapening, kleeding en uitrusting.

Van zeer groot preventief belang zijn een voldoende en moderne bewapening en uitrusting, waartoe behooren te worden gerekend marechausseesabel, gummistok, pistool, handboei en signaalfluit

In verband met massaal verzet blijft bovendien tot de bewapening behooren het geweer met bajonet en worden opgenomen 4 lichte mitrailleurs.

Buitengewoon veel waarde moet worden gehecht aan rijwielsurveillance, immers deze wijze van dienst doen maakt het niet alleen mogelijk met minder personeel een grooter kring intensiever te bewaken, maar ook om ten spoedigste hulp te zenden naar elke plaats waar assistentie wordt verlangd.

De Havenpolitie zal de beschikking moeten hebben over een zeer snel varend vaartuig.

Daar verkeersregeling een belangrijk onderdeel van politiezorg is, behoort het Korps de beschikking te krijgen over snelle voertuigen, als hulpmiddel om snelheden te controleeren en desnoods onwillige bestuurders te kunnen dwingen tot gezagserkenning. Voorloopig zal daartoe met een motorrijwiel met zijspan kunnen worden volstaan.

Het vervoer van inspecteerende chefs en ook het vervoer van arrestanten maakt het bezit van een eenvoudige, sterke automobiel noodzakelijk, bovendien is een automobiel noodig bij regeling van het verkeer op die buitenwegen, welke door hunne gesteldheid voor een motorrijwiel bezwaren opleveren.

Een eenvoudig dactiloscopisch en fotografisch atelier kan evenmin als een vakbibliotheek worden gemist in een modern politiekorps, terwijl een richtige registratie van feiten en personen de aanschaffing van kaarten, registers e.d. vereischt. De Politiemilitairen zullen de thans of in de toekomst voor de Indische militairen voorgeschreven infanterieuniform dragen, gesierd met een eenvoudig onderscheidingsteeken; daar alle hoofden van het korps militairen zijn, is het scheppen van bijzondere bepalingen ten aanzien van kleeding, schoeisel e.d. overbodig.

Huisvesting.

Alle niet wettig gehuwde militairen zullen worden gekazerneerd. Helaas is kazerneering ook van gehuwden, om der kosten wille, onuitvoerbaar en zelfs kan om dezelfde reden ook het verecnigd logeeren van alle gehuwden, niet worden overwogen. Toch eischt het woningvraagstuk zeer bijzondere voorzieningen, omdat ook de huisvesting van gehuwden een zeer nadeeligen invloed kan uitoefenen op de onpartijdigheid der Politie. Reeds eerder werd uiteengezet waarom Politiemilitairen met hunne gezinnen niet steeds daar kunnen wonen, waar een burger zich zal kunnen vestigen; de betrekking van het hoofd van het gezin stelt ten deze eischen, waarvan niet straffeloos zal kunnen worden afgeweken. Mede is ten deze een belangrijke factor de momenteel in Curaçao heerschende ongezonde opdrijving der woninghuizen hoofdzakelijk door de huurders zelven in de hand gewerkt en bevorderd. Als gevolg hiervan is een gezin, dat een woning huurt, nimmer zeker daar te kunnen blijven wonen. Goede elementen thans in Nederland bij een der militaire politiekorpsen dienende, zullen ongeacht andere omstandigheden, zeer zeker niet naar Curaçao komen, indien niet de zekerheid bestaat, dat voor hun gezin alhier een woning aanwezig is, die, wat huurprijs en geriefelijkheid aangaat, gelijkwaardig is aan de woning, die zij in Nederland verlaten. Na hetgeen reeds vroeger omtrent deze aangelegenheid is gezegd, moge het duidelijk zijn, dat het bouwen van minstens 25 bijeen gelegen, eenvoudige, doch geriefelijke woningen waarvan de huur de financieele draagkracht der bewoners niet te boven gaat, een onafwijsbare eisch is.

(Wordt vervolgd.)

Nieuwe bedrijfspolitiek van Ford.

Een van Amerika's grootste industrieelen, HENRY FORD heeft groote beroering in de Amerikaansche zakenwereld gebracht door een opzienbarende bedrijfshervorming.

En wel door de invoering van de 40 urige werkweek van vijf dagen, zonder overuren.

Zijn arbeiders zullen daarbij voor zes dagen betaald worden en dus naast den Zondag ook Zaterdags den geheelen dag vrij hebben.

Laten wij er dadelijk aan toevoegen, dat de idee niet nieuw is. Reeds herhaaldelijk is in de nieuwe wereld de meening verkondigd, dat het verbruik maar steeds hooger moet worden opgevoerd. Men moet de menschen van het leven leeren genieten, is de zuiver materialistische leuze in het land van den dollar. Geeft ze daarom veel vrijen tijd, dan zal de jacht naar genot toenemen en daardoor de vraag naar allerlei goederen, waardoor dat genot kan bevredigd worden.

FORD noemt dat een kwestie van zaken doen. Het grootste deel der geproduceerde artikelen wordt verbruikt door hen, die ze vervaardigen, zegt hij. Geeft dien menschen, dus voldoenden vrijen tijd en hun behoeften zullen toenemen. Dat leidt dan vanzelf tot grooter voortbrenging en goedkooper producten.

FORD denkt thans niet langer aan een minimumloon. Zoo weinigen van zijn arbeiders ontvangen dat minimumloon, dat het beginsel thans geen praktische waarde meer heeft. Hij is van meening, dat een man betaald moet worden naar wat hij waard is en dat zij, die niet meer waard zijn dan het minimum-loon, eigenlijk maar moeten heengaan.

Dat laatste is een variatie van de meedoogenlooze woorden, die Malthus indertijd in den eersten druk van zijn werk schreef, toen hij (de later geschrapte) opmerking maakte, doelende op een teveel aan arbeidskrachten: „aan de tafel der natuur is voor hen niet gedekt; hun rest niets anders dan heen te gaan."

Zóó zal Ford het wel niet heelemaal bedoelen, maar de mensch, de met een onsterfelijke ziel begaafde mensch is voor hem bijzaak, het gaat voor hem om den mensch, als schakel in zijn machine-systeem: haal er per dag uit, wat er in zit en geef hem dan een paar dagen vrijen tijd, die hem er toe brengt om door zooveel mogelijk genieten verstrooiing en afleiding te zoeken.

Uitgaande van zulk een gedachtengang, acht Ford den tijd voor de korte arbeidsweek gekomen.

Hijzelf stelt haar thans in voor 217,000 employé's in meer dan 50 industrieën, van automobielvervaardiging af tot spoorwegbedrijven toe. Het zal noodzakelijk zijn, de machines in zijn fabrieken meer dan acht uur per dag aan den gang te houden. Daarom zullen de arbeiders in ploegen werken, omdat de machines te duur zijn om ze stil te laten staan. Maar op Zaterdag en Zondag zal niet meer worden gewerkt. Met behulp van nieuwe machines zal de arbeid zoo worden verricht, dat er meer werk zal worden gedaan in vijf dagen dan thans in zes.

De volgende verandering zal, naar Ford's meening, bestaan in een wijziging van den duur van den arbeidsdag.

Bij oppervlakkig denkenden lijkt dat productie-systeem van dezen Amerikaanschen wereldindustrieel een soort steen der wijzen tegen economische misère.

„Leert de menschen genieten, steeds meer, ze zullen dan vanzelf zich nieuwe behoeften eigen maken en alles doen, om die te bevredigen."

Dat is het systeem van de dans op een vulkaan, dat is hartstochten wakker roepen, die alle hoogere gevoelens afstompen, dat is de maatschappij met de kiem der ontbinding infecteeren.

Ford redeneert van het standpunt uit van den grootsten egoïst: geef den menschen veel vrij, dan stijgt de vraag naar auto's en ik profiteer daarvan.

Maar vraag (terwijl Ford zijn millioenen kapitaal ziet toenemen) niet, ten koste van hoeveel zedelijke verwoestingen dat wordt verkregen; vraag niet, hoe een volk dat steeds geprikkeld wordt tot aldoor meer genieten, naar den afgrond holt.

Om die jacht naar genot toch maar zoo sterk mogelijk aan te moedigen, hebben Ford en andere industrieelen van allerlei luxe-voortbrenging een afbetalings-systeem op reusachtige schaal ingevoerd.

Men stelle zich nu eens voor, wat er gebeuren zal bij een arbeidsweek van vijf dagen.

Een groot deel der massa, gevoed met de heidensche idee, dat genieten 's menschen doel moet zijn en geprikkeld door een geleidelijk systeem van afbetaling, schaft zich artikelen aan, die eerstens al liggen boven zijn koopkracht en tweedens tot nieuwe uitgaven van allerlei aard als met geweld aanzetten.

Afgezien nu nog van de moreele verwoestingen, wordt door zulk een geraffineerd industrieel stelsel een schijnbloei gewekt: de nijverheid vertoont de blos van een koortslijder; uiterlijk kern gezond, inwendig ernstig ziek.

Dieper denkende sociologen en economen, schudden dan ook bedenkelijk het hoofd over methoden, die met ijzeren logica vroeger of later tot een ontzettende crisis zullen leiden.

Want nog een ander zeer groot gevaar schuilt in dit systeem van Ford.

De Zondag is de *rust*dag, die dienen moet om door *rust* zijn krachten weer te herstellen en geschikt te maken voor het werk der komende week.

Wie den Zondags echter beschouwt als den dag om zooveel en zoo intens mogelijk te genieten, vindt in werkelijkheid geen *ont*spanning voor verzwakte krachten, doch veeleer nieuwe *in*spanning en uitputting van zijn reeds vermoeide lichaamskracht, wordt daardoor *minder* geschikt voor het werk van de nieuwe week. Als bewijs hiervoor dienen de vele Maandaghouders, die den Maandag noodig hebben om uit te rusten en weer op krachten te komen van de inspanning en ontzenuwing van het toomelooze genieten op den Zondag.

Wie in het systeem van Ford zoowel den Zaterdag als den Zondag voor dat genieten besteedt, zal zich in die twee dagen van zoogenaamde rust méér uitputten dan in die vijf dagen van arbeid.

Weldra zal blijken dat hij Maandagsmorgens totaal ongeschikt is voor zijn werk en nog een derden rustdag noodig heeft om weer op normale krachten te komen.

Zoo veroordeelt dit systeem zich zelf.

Luisteren we eens even, wat onlangs op de 13de jaarlijksche *National Bussiness Conference* te Babson Park in Massachusetts door Roger W. Babson is gezegd:

„Over het land, in het algemeen genomen, is de zakentoestand thans goed. Het beste is hij aan de Pacific-kust en in de Oklahomasectie; 't slechtst in Minnesota, Iowa, Nebrasca, Florida en staten in de Rocky Mountains, terwijl hij in het grootste gedeelte van het land normaal, misschien een weinig boven het normale is. Arbeid is rustig; geld is ruim; goederenprijzen zijn stabiel; en de meeste industrieën verheugen zich in een goeden omvang van zaken.

„Maar er zijn drie schaduwzijden: ten eerste de buitenlandsche toestand, die nog steeds zeer slecht is; ten tweede het afbetalingssysteem, dat de levenssappen uit het Amerikaansche volk verslindt; en ten derde het feit, dat de productiecapaciteit van bijna alle industrieën het consumptievermogen overschrijdt.

„Voeg daarbij het feit, dat niemand begeert te werken; velen willen iets krijgen zonder er iets voor te doen en allen zijn er op uit vermaak te zoeken. M. a. w. wij verkeeren in een tijdperk van voorspoed en de meeste feiten wijzen op nog 2 of 3 jaren van voorspoed, die wij te wachten hebben, maar het grootste gedeelte van het Amerikaansche volk leeft in een „dwazenparadijs" (fools paradise) en kan daaruit elk oogenblik op ruwe wijze wakker geschud worden".

Dat is nu eens niet het oordeel van een moralist, van een zwartkijker, zooals het in den mond van sommigen heet, maar van een man uit het volle zakenleven.

Laten we ons toch er eens goed van doordringen: Wat de christelijke zedeleer als gevaarlijk en ontoelaatbaar erkent uit moreel en godsdienstig oogpunt, is noodlottig ook voor de maatschappij in stoffelijken zin.

Dezer dagen nog heeft niemand minder dan Z. H. den Paus zoo duidelijk in een schrijven, bestemd voor het Katholieke Arbeiderscongres te Antwerpen en werkgevers en werknemers op gewezen, hoe beide groepen aan een ieder het zijne hebben te geven, maar hoe het een groote ramp voor de maatschappij is, wanneer deve beheerscht wordt door een toomelooze jacht naar genot.

Deze jacht, wij zagen het hierboven, wordt stelselmatig in Amerika gevoed en gepropageerd. Daardoor ontstaat ten slotte een evenwichtsverstoring niet enkel in stoffelijken zin, maar ook en vooral in zedelijk en godsdienstig opzicht. „*Vivre sa vie*" is de leuze van het moderne heidendom.

Een leuze, die de maatschappij van haar levenssappen berooft.

De methode van Ford moge in de liberale economie al omhangen worden met een aureool van menschenliefde, in den grond van de zaak, zegt *de Gelderlander*, is zij niets anders, dan een speculatie op de materialistische tendenzen in de samenleving.

En daarom in haar gevolgen allernoodlottigst.

Berichten uit de Kolonie.

Mgr. J. B. Gijlswijk.

Langs een grooten omweg vernemen wij uit de *Javapost* van 8 October een bericht uit de *Southern Cross*, een courant van Zuid-Afrika, van 16 Augustus, dat ZExc. MGR. GIJLSWIJK, oud-pastoor van de St. Annakerk alhier en thans Apostolisch Delegaat in Zuid-Afrika, door een ernstige ongesteldheid is getroffen en naar het sanatorium van Durban in Natal moest worden overgebracht. Nadere berichten ook van lateren datum ontbreken.

Moge ZExc. daar spoedige en algeheele genezing gevonden hebben.

De Horn-lijn.

Volgens bericht ons verstrekt door den Heer WALTHER SCHMIDT, agent van de Horn-lijn alhier, heeft deze stoomvaartmaatschappij een nieuw motorschip besteld bij de *Schichau-Werf* te Elbing Duitschland. Dit motorschip zal 4400 Reg. ton meten, 100.4 meter over de geheele lengte zijn, 14.7 m. breed en 9.3 M diepte van de kiel tot de brug meten.

Het wordt voortbewogen door een Sulzer-motor van 1800 P. K. waardoor 't een snelheid verkrijgt van 12 knoopen per uur.

Het schip zal zoowel voor pasagiers als vrachtvervoer ingericht worden. Het zal plaatsruimte bieden voor 32 passagiers 1ste klas in 4 enkele en 14 dubbele hutten.

Verder zal de boot een eetzaal, een rook-, een damessalon en een muziekhal bevatten.

Het schip is bestemd voor den dienst tusschen Europa en de West-Indië en zal 1 October 1927 worden afgeleverd.

Petroleum.

Te Rotterdam is opgericht de credietvereeniging voor den handel in petroleumproducten met een gestort kapitaal van vier millioen, waarin voor het grootste deel wordt deelgenomen door de Rotterdamsche *bankvereeniging* (*Robaver*).

De Fransche Kabel.

In een onzer vorige nummers deelden wij mede, dat de *Fransche Kabel Mij.* in Januari haar station te Paramaribo opheft. In aanvulling van dit bericht meldt *De Surinamer*, dat de aanwezige toestellen naar Curaçao zullen overgebracht worden; het overige der inventaris wordt in Suriname verkocht.

De Mij. was sedert 1890 belast met de verbinding van Suriname met het Buitenland en genoot een jaarlijksche subsidie van f 25.000.

Op water en brood.

De 75-jarige rechter Bryant uit Hartington in Nebraska, die zelf vijf dagen op water en brood was gaan zitten om zelf over deze straf, door hem gewoonlijk aan drankwet-overtreders opgelegd, te kunnen oordeelen, heeft zijn vrijwillige straf uitgezeten. Hij is tien pond afgevallen en verklaarde dat hij de rest van zijn leven spaarzaam zou zijn met eten. Hij zal voortaan de straf van „op water en brood" progressief toepassen al naar gelang van den ernst van het misdrijf.

Regen.

Het is de heele week schitterend geweest. Geen dag zonder regen. Veelal zeer harde buien, die echter over het geheel telkens maar kort duurden.

In de afgeloopen maand November viel er te San Willibrordo 207 m.M. op Santa Rosa 274 m.M. in de stad (St. Thomas-Coll. 197.3 „

In het benedendistrict staan alle dammen en putten vol water. De mais in Augustus geplant, staat op S. Willebrordo prachtig.

De buitenwegen.

Ondanks de overvloedige regens van de afgeloopen maand, zoo schrijft ons JAN PAUL, hebben zich de buitenwegen in ons benedendistrict nog uitstekend, ja zelfs schitterend gehouden. Een groot verschil met de wegen aan den Oostkant. Zooals ik vorige week Maandag bij een bezoek aldaar nog heb kunnen constateeren.

Onze districtmeester verdient daar zeker wel een pluimpje voor, te meer nog als men daarbij in aanmerking neemt, hoe moeielijk het hem valt geregeld werklieden te kunnen vinden om de wegen te herstellen.

Jan Paul lanceert een idée, dat reeds vroeger ook van andere zijden ons werd ingefluisterd. Waarom gebruikt men voor het herstel der wegen niet de dwang-arbeiders van het fiscalaat, meestal jonge gezonde kerels, die goed te eten krijgen, het land veel geld kosten en daarentegen weinig of niets uitvoeren.

Wij hopen, dat bij de a.s. reorganisatie ook dat deel van het politietoezicht een goede beurt zal krijgen.

Voor de Amsterdamsche Rechtbank.

De Heer F. (Mr. B. DE GAAY FORTMAN) vroeger lid van het Hof van Justitie alhier, thans raadsheer in de rechtbank te Amsterdam, deelt in het laatste Nr. van de *West-Indische Gids* het volgend phantastisch verhaal mee van een Surinaamschen neger over Curaçao voor de rechtbank te Amsterdam.

„Een Surinaamschen neger, voor de zooveelste maal van oplichting verdacht, moest ik onlangs ambtelijk aan een verhoor onderwerpen. De meest onwaarschijnlijke verhalen, goeddeels zijn persoon en familie betreffende en daardoor ontoetsbaar, waren op een wijze, die aan elke tegenspraak den pas scheen te willen afsnijden, gedaan, tot de man zeide, dat hij als „officier-deskundige-ingenieur gouverneur BRANTJES met de *Venezuela* naar Curaçao gebracht had en door deze toen op een gouvernementsbaal genood was.

Dit wekte mij den lust zijn waarheidsliefde nog eenmaal te toetsen. Op mijn vraag, om eens iets van Curaçao te vertellen, kreeg ik te hooren, dat het bestaat uit twee deelen, Groot en Klein-Curaçao, door water gescheiden. Wanneer men van het eene deel naar het andere wil, maakt men gebruik van gouvernements-stoombooten die ongeveer zes uur over de reis doen. Ook op Aruba was hij geweest, waar zijn oom bisschip eener zendingsgemeente was. Om daar van Curaçao te komen, nam hij in Willemstad den trein, die hem tot het tegenover Aruba gelegen gedeelte van het eiland bracht, en dan was het nog maar een half uurtje met de boot. Ik kreeg ook een staaltje van het Papiamentsch te hooren, bestaande in een driemaal herhaald „*Comprendeer?*"

Van mijn antwoord: „*Mi ta comprende bo masha bon i mi ta bisa bo koe bo no ta papia berdad*", begreep hij natuurlijk niets. Behalve een poging om door een overbluffende houding zijn verhalen hun onwaarschijnlijk karakter te ontnemen, zag ik in zijn wijze van optreden een brutale speculatie op de onbekendheid in ons land met ons West-Indisch bezit".

INGEZONDEN STUKKEN.

Zenuwachtig of ongemanierd?

Mijn persoon, WILLEM ELIGIUS KROON, reclameschilder, vreedzaam en kalm op weg naar huis, liep op de brug juist op de grens van den rijweg en de verhooging rechts voor de voetgangers. Plotseling klonk mij een „*uit den weg*"-auto-signaal in het oor, keek om, en werd begroet met een reeks vrij ondeftige woorden van een in het wit gekleede man. Al dat lawaai achtte die man noodig om mij op de zijplankeu te krijgen.

Ik stapte onmiddellijk erop, zonder een woord te reppen. Klaar.

Een van de werklieden van den brugdienst zei tegen mij:

„Man, je was bijna overreden."

Ik zei: „Welnu!"

Zonder te weten werd ik door het glazen-auto-raampje waarschijnlijk bespied.

Ik kwam toen te hooren, dat ik niet spreken mocht, ja, zelfs dat niet een ander met mij spreken mocht, ten minste niet zoolang die man in de auto op de brug reed.

Met zijn uitgerekten hals van achter het stuurrad schreeuwde hij mij toe:

„*Hou je bek dicht, je hebt niets te zeggen.*"

Ik dacht, wie is toch die man, die mij voor een hond of een vogel aanziet? Om hem zijn vergissing onder het oog te brengen, riep ik hem toe en zei:

„Ik heb geen bek. Een mond heb ik!"

Maar de man bleef hardnekkig in zijn dwaling en wou me niet gelooven, maar schreeuwde razend al maar door met eenige mij onbekende uitdrukkingen, waarschijnlijk ontleend aan de hollandsche scheldwoordenlijst.

Daar ik een vreedzaam burger ben en van geen straatschandaal de oorzaak wilde zijn en ook de tusschenkomst van een politie agent wilde vermijden, liet ik hem in zijn onfatsoenlijke dwaling, door een mond net als de zijne, met een bek te verwarren en keek hem strak in de oogen.

Na aan een agent, die bij de brug stond, nog een harde opmerking gemaakt te hebben, reed hij door.

Ik vroeg naar zijn naam en vernam toen dat hij de Beer Portugael of zoo iets heet. Ik kende dien meneer niet, maar hoorde zeggen, dat ie bij de reorganisatie thuisbehoort.

Maar moet men in 's Hemelsnaam in zoo'n stijl met de reorganisatie beginnen? Kreeg ie van uit het Moederland het recht mee om maar zoo voor zijn plezier, een burger het spreken te beletten?

Zij, die hem persoonlijk kennen, beweren dat ie erg zenuwachtig is. Maar indien dat waar is, dan moet men, volgens mijne meening, aan dergelijke zenuwachtige menschen verbieden een auto te besturen, dan moeten die ook niet met de handhaving der orde belast worden, daar niemand gedwongen moet worden hunne *zenuwachtigheid* te verdragen.

Zulke gevaarlijke handelingen kunnen bij herhaling aanleiding geven tot heel veel onaangenaamheden.

WILLEM E. KROON.

In dank ontvangen.

Van de firma EDWARDS, HENRIQUEZ & Co een volledig tarief voor den luchtpostdienst van de *Scadta* in Columbia. Ook op Curaçao zijn deze luchtpostzegels te verkrijgen bij de bovengenoemde agenten alhier.

—Van de Heer ABRAM DE SOLA een collectie almanakken, vloeibladen, notitieboekjes en andere reclameartikelen voor de zeep etc. van BARCLAY & Co te NewYork, waarvan de Heer Abram de Sola alhier de agent is.

Kolonel Kremer.

Het vorig jaar vertoefde hier KOLONEL KREMER, belast hier een onderzoek in te stellen naar de haventoestanden en de zeestroom langs de haven. Wegens tijdelijke afwezigheid van alle stroom in die dagen van zijn verblijf alhier, vertrok Kolonel Kremer naar Suriname met opdracht aldaar de groote rivieren op te meten en in kaart te brengen.

In het begin van dit jaar vertrok een groote wetenschappelijke expeditie naar het Wilhelmina-gebergte in het binnenland van Suriname onder leiding van Prof. Dr. Stahel, en ook Kolonel Kremer was van de partij.

Begin November is Kol. Kremer met nog een paar deelgenooten der expeditie weer in Paramaribo teruggekeerd.

En nu lezen we in *De Surinamer* dat Gouverneur HEEMSTRA aan Kol. Kremer een afscheidsdiner heeft aangeboden en dat deze den 12 Nov. naar Holland zou vertrekken.

„Curaçao, (zoo lezen we verder) dat thans weer aan de beurt zou komen, wordt niet meer bezocht. De opnemingen in Curaçao zijn niet meer noodig, naar wij vernemen,"

Het raadsel van den stroom langs de haven schijnt dus inmiddels opgelost te zijn. Door wie?

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Oct. 1926 aandeden, met de vermelding van hun gezamenlijk inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		Inhoud in M³.			Inhoud in M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Oct. 1926	131	24.669	21.997	269	2.394.418	1.372.841
Vorige maanden	1192	258.375	229.335	2124	18.930.467	10.904.923
Totaal	1323	283.044	251.332	2393	21.324.885	12.277.764

N. B. Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Zeilvaart

gedurende de maand Oct. 1926

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar*	
Aruba	24	Aruba	25
Amay	2	Bonaire	50
Barbados	1	Bov. Eil.	2
Bonaire	53	Guanta	4
Bov. Eil.	1	La Guayra	1
Cape-Haitien	1	La Vela de Coro	17
Guanta	3	Maracaibo	8
Klein Curaçao	1	Pto Cabello	19
La Guayra	2	Pto Padre	1
La Vela de Coro	15	Pto Rico	1
Maracaibo	7	Santo Domingo	1
Mayaguez	1	Jacmel	1
Pto. Cabello	12		
Rio Hacha	1		
Tucacas	6		
Van Zee	1		
Totaal	131	Totaal	130

DE HEER EN MEVROUW

G. L. G. van Amson

geven hierbij kennis van de geboorte van hun dochtertje

Louise Pauline

Eenige en algemeene kennisgeving.

Vertrek van Hr. Ms. Sumatra.

Mandagmorgen 8 uur vertrok onze Hollandsche kruiser *Sumatra* weer uit onze haven om zijn tocht verder voort te zetten. Bij het uitgaan werd de boot opnieuw gefilmd door den operateur van de firma Willy Mullens, staande op de muren van het fort Amsterdam.

Gouverneur Brantjes en echtgenoote maakten deze tocht mee naar Bonaire, waarheen de boot toch moest om daar in de buurt schietoefeningen te houden. Tegen den avond keerde de Gouverneur en gade weer met de *Sumatra* terug, terwijl de boot vóór de haven bleef liggen, en nog lang daarna onze stad vermaakte met de schitterende licht effecten van het zoeklicht. De boot vertrok in den avond en is Woensdagmorgen te La Guayra aangekomen, waar door den état major een bezoek zal gebracht worden aan Caracas, de hoofdstad van Venezuela.

Het zijn vermoeiende dagen geweest voor de officieren, want al dat feesten en fuiven, hoe aangenaam en vereerend ook, vermoeit en is afmattend.

Wij hopen, dat *Sumatra's* bemanning aangename herinneringen van ons eiland zal meenemen. Goede reis.

Cuba.

Na een reis van 10 dagen is de goulet *Gracia Maria* van Cuba op Aruba aangekomen. Hij bracht niet meer dan 35 werklieden van daar mee. Nu is de *Estelle* ook nog onderweg, maar ook deze zal zeker niet meer dan 40 menschen meebrengen. Natuurlijk had iedereen meer menschen terugverwacht na al hetgeen er verteld was van hongerlijden, slechte behandeling enz. Doch het schijnt, dat onze eilanders, die nog op Cuba zijn achtergebleven, door de suikermaatschappijen in den laatsten met alle kracht bewerkt en met allerlei beloften gepaaid zijn om maar te blijven omdat de suikercampagne weer in aantocht is.

Kamer van Koophandel.

Bij de laatste verkiezing voor leden van de Kamer van Koophandel alhier werden herkozen de heeren: J. P. G. ECKER, S. M. L. MADURO en gekozen de heeren G. J. FERGUSON en JOSSY C. HENRIQUEZ. Slechts 58 personen hadden bij deze verkiezing van hun kiesrecht gebruik gemaakt.

Onze gelukwenschen.

Publieke verkooping.

Dinsdag 7 December 1926, des voormiddags te 9 uur, zal er in de Zonstraat-Willemstad, huis No. 3 (achter "Salon Habana") alhier, ten overstaan van notaris J. J. BEAUJON, een publieke verkooping gehouden worden van: diverse soorten fijne wijnen, brandy, oude jenever, bier, limonade, groenten en vruchten in blik, sigaretten enz. behoorende tot den failliteten boedel van den Heer K. Worp.

De goederen worden daags na den verkoop geleverd.

De Curator.
MONSANTO.

Koloniale Raad.

Zitting op Maandag, den 6den December 1926, des avonds te 8 uur

Te behandelen onderwerpen:

1. Ingekomen stukken.
2. Ontwerp-verordening, regelende de verantwoording van de ter Weesonbeheerde en desolate boedelkamer op St. Martin N.G. berustende fondsen en van het kapitaal van genoemde kamer.
3. Gouvernements-depeche dd. 17 November 1926 No. 2320 betreffende de uitzending van een ervaren Indisch ot Nederlandsch deskundige van naam om in overleg met den Ingenieur Molengraaff de watervoorzienings-aangelegenheid opnieuw geheel in beschouwing te nemen, teneinde den Gouverneur te adviseeren omtrent de te volgen gedragslijn.

Willemstad, den 3den December 1926.

De wnd. Griffier aan den Raad.

J. G. Statius Muller.

VERLOOFD:

Henny Nolten

MET

Cornelis Hessels

30 November 1926.

BUITENLAND.

Mexico in de vorige eeuw.

II.

Maximiliaan, zoowel door de voornaamste hoofden des lands als ook bij plebisciet door den volkswil tot keizer verkozen, berustte in de keuze en aanvaardde de reis naar zijn nieuw rechtsgebied.

Den 12en Juni 1863 hield keizer Maximiliaan I met zijn gemalin zijn intocht in zijn hoofdstad. Hij werd door de bevolking met gejuich ontvangen. Vol moed aanvaardde hij de regeering, maar al spoedig zag hij zich voor bijna onoverkomenlijke moeilijkheden geplaatst.

De financieele toestand was allertreurigst. Bijna in alles hing hij af van den Franschen opperbevelhebber, generaal Bazaine. In zijn onmiddelijke omgeving vond hij meer vijanden dan vrienden. De groote massa van het volk was hem onverschillig. Geldgebrek en tegenwerking maakten het hem onmogelijk, verbeteringen tot stand te brengen. Daarbij was een groot deel des lands nog altijd in handen van Juarez' aanhangers, die Bazaine, ondanks zijn overwinningen, niet geheel verdrijven kon. Het uitgestrekte land met zijn wildernissen, bergen en bosschen was uitstekend geschikt voor een guerilla-oorlog. Onophoudelijk doken nieuwe benden op, die de keizerlijken dikwijls zware verliezen toebrachten en waarmee een geregelde oorlog onmogelijk was.

Overal tegenwerking, verraad en onverschilligheid, terwijl Bazaine den jongen keizer voortdurend liet gevoelen, dat hij eigenlijk de baas was. Maar nog gevaarlijker werd de toestand, toen de republiek der Vereenigde Staten zich met de zaken bemoeien ging. Te Washington had men van 't begin af ongaarne de tusschenkomst der Europeesche mogendheden, die in strijd met de Monroeleer was, gezien, maar de burgeroorlog had belet krachtig op te treden.

In April 1864 echter had het Huis der Afgevaardigden krachtig tegen de stichting van een monarchie in Amerika geprotesteerd. In 1865 was de oorlog ten einde en nu eischte de Amerikaansche gezant te Parijs, dat de Fransche troepen Mexico zouden ontruimen.

Ook te Parijs kwam een heele ommekeer. Steeds heviger werd in de Kamers geprotesteerd tegen de Mexikaansche expeditie, die Frankrijk geen voordeel opleverde, maar veel geld en menschenlevens kostte en het land bovendien in onmin bracht met de machtige Amerikaansche republiek. Nog stribbelde Napoleon tegen, maar het was te voorzien, dat hij tenslotte zou toegeven. In Mexico werd intusschen de toestand met den dag ellendiger. Steeds stoutmoediger werden de guerilla-benden van Juarez, die door de Unie op alle mogelijke wijze gesteund werden. Bazaine, die heel goed wist, dat hij spoedig teruggeroepen zou worden, legde niet veel ijver meer aan den dag. Het getal van Maximiliaans aanhangers werd kleiner naarmate dat van zijn tegenstanders toenam. Het einde was te voorzien. Nog één poging wilde keizerin Charlotte beproeven. Ze reisde in 1866 naar Europa en smeekte Napoleon haar echtgenoot, die vooral in het vertrouwen op zijn hulp de kroon aangenomen had, niet te verlaten. Tevergeefs! De Fransche keizer kon haar niet helpen. Overal teleurgesteld, door angst en vertwijfeling gefolterd, door schrikbeelden vervolgd, werd de ongelukkige vrouw krankzinnig, wat ze tot op den dag van heden gebleven is.

Wat een tijd lang uitgesteld was, gebeurde: in Maart 1867 ontruimden de Fransche troepen Mexico. Bazaine had den keizer voorgesteld, hem te volgen, maar Maximiliaan weigerde. Nog altijd hoopte hij, met de hulp zijner aanhangers, zijn rijk te behouden. Na het vertrek der Franschen was de strijd echter spoedig beslist. Overal leden de keizerlijke troepen de nederlaag en binnen korten tijd was het grootste deel van Mexico, in de macht van Juarez. Maximiliaan zelf werd door Escobedo, een van Juarez bevelhebbers, in de bergvesting Queretaro ingesloten. Met heldenmoed verdedigde hij zich hier, ook toen er gebrek aan levensmiddelen heerschte, Queretaro viel echter door verraad. Kolonel Lopez, een man, die Maximiliaan's volle vertrouwen bezat, leverde voor een groote som geld zijn meester aan den vijand over. In den nacht van 14 op 15 Mei opende hij voor de soldaten van Escobedo een der poorten, de bezetting werd overrompeld en de keizer gevangen genomen. In het Capucijnen klooster van Queretaro werd hij in afwachting van Juarez' beslissing opgesloten.

Juarez achtte voor Mexico's veiligheid den dood des keizers noodig. Werd Maximiliaan in vrijheid gesteld, dan zou hij trachten den troon te heroveren. Alle vluchtelingen en samenzweerders zouden zich om hem vereenigen; een partij in het land bleef hem altijd toegedaan; als Habsburger zou hij gemakkelijk bondgenooten vinden. Zoolang hij leefde, bleef hij gevaarlijk; daarom moest hij vallen. Voor den vorm werd dus een rechtbank samengesteld, die den keizer ter dood veroordeelde. Den 19n Juni 1867 werd Maximiliaan, tegelijk met 2 zijner trouwste aanhangers, Miramon, en Majella, doodgeschoten. Onverschrokken en met christelijke gelatenheid ging de jonge keizer den dood tegemoet. Zijn lijk werd naar Oostenrijk overgebracht.

Er is iets onbeschrijfelijk tragisch in het lot van dien vorst, die voor een grootsche maar ondankbare taak zijn leven gaf; iets, dat in staat is dichters en schilders te inspireeren.

Tragisch ook is het lot van keizerin Charlotte, wie het leven, eenmaal niets dan geluk scheen te beloven en die nu al zestig jaar lang haar treurig leven voortsleept, slechts nu en dan door een helder oogenblik afgewisseld. Ook voor Napoleon was de dood van Maximiliaan een zware slag. Zijn prestige, dat in de laatste jaren toch al veel geleden had, kreeg opnieuw een hevige knak. Reeds drie jaar later kwam hij na den ongelukkigen slag bij Sedan ten val en stierf in ballingschap.

Ook generaal Bazaine beleefde een rampspoedig einde. In den Fransch-Duitschen oorlog zag hij zich genoodzaakt de stad Metz aan de Duitschers over te leveren. Daarom van verraad beschuldigd, werd hij ter dood veroordeeld. Later werd dit vonnis in 20 jaar vestingstraf veranderd. Het volgend jaar wist hij met behulp van zijn vrouw uit de vesting van het eiland Ste. Margarithe bij Marseille te ontsnappen en vluchtte naar Spanje, waar hij in kommervolle omstandigheid leefde en stierf in 1888 te Madrid.

In Mexico werd de republiek hersteld: Juarez werd president. Maar daarna keerde orde en welvaart niet terug. Opstanden en burgeroorlogen bleven er aan de orde van den dag. Een gelukkige tijd voor Mexico was het bestuur Porfirio Diaz, die als een echte despoot met ijzeren hand regeerde, maar het land tot verderen bloei bracht, maar ook hij werd tenslotte door een revolutie ten val gebracht en sedert heerscht weer de toestand van vroeger.